

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
tel. 8 706 62 008, faks. 8 706 62 000, el.p. aaa@aaa.am.lt, <http://gamta.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

UAB „KERTEX energija“,
El. p. dalius@kertexenergija.lt

2017-10- ~~16~~
į 2017-09-07

Nr. (28.6)-A4- ~~10623~~
Nr. 2017/99

Adresatams pagal sąrašą

ATRANKOS IŠVADA DĖL BIOLOGIŠKAI SKAIDŽIŲ ATLIEKŲ KOMPOSTAVIMO AIKŠTELĖS ĮRENGIMO POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

1. Informaciją atrankai pateikė: Dalia Janeliauskienė, tel. 8686 67166; el. p. dalia.janeliauskiene@gmail.com

2. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas: UAB „KERTEX energija“, Ažuolyno g. 53, Šiauliai; tel. 8652 75783, el. p. dalius@kertexenergija.lt

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas: biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aikštelės įrengimas.

Atranka atliekama, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo bei 2 priedo 11.2 punktu, nepavojingų atliekų naudojimas energijai gauti ar šalinimas, išskyrus 1 priedo 9.7 punkte nurodytą veiklą.

4. Planuojamos ūkinės veiklos vieta: Planuojamą ūkinę veiklą (toliau – PŪV) numatoma vykdyti Mažeikių r. sav., Tirkšlių sen., Bružų kaime. Žemės sklypų kad. Nr. 6104/0004:155 Balėnų k.v. (Tirkšlių g. 119) ir Nr. 6104/0004:294 Balėnų k.v. (Tirkšlių g. 117). Žemės sklypų paskirtis – kita, naudojimo būdas ir pobūdis – pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos. Žemės sklypui, kurio kad. Nr. 6104/0004:294 Balėnų k.v. (Tirkšlių g. 117) nustatytos specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, viena iš jų nekilnojamųjų kultūros vertybių teritorija ir apsaugos zonos, tačiau nepaskelbta nekilnojamoji kultūros vertybe kultūros paminklų registre (senosios kaimo kapinės), todėl šiuo metu teisės aktų nustatyta tvarka taikoma apsaugos nuo fizinio poveikio 50 metrų zona. PŪV sklypas nepatenka į šią zoną. Artimiausia nekilnojamųjų kultūros vertybių registre registruota Tirkšlių etnoarchitektūrinė sodyba (kodas 1507) nutolusi apie 2,38 km šiaurės rytų kryptimi.

Šiaurinė sklypų dalis ribojasi su pravažiuojančiu keliu, besijungiančiu su Tirkšlių gatve iš rytinės pusės ir vietinės reikšmės gatve, lygiagrečiai Balėnupio upei, iš vakarinės pusės. Vakarinė, pietinė ir rytinė sklypo pusės ribojasi su laisva valstybine bei privačios nuosavybės žeme, vyrauja žemės ūkio bei pramonės ir sandėliavimo teritorijos. Registrų centro duomenimis PŪV sklype yra registruoti du statiniai.

Vadovaujantis Mažeikių rajono teritorijos bendro plano (toliau – Bendrasis planas) duomenimis, artimiausia planuojama urbanizacija ne gyvenviečių ribose yra šiaurinėje PŪV teritorijos dalyje nutolusi apie 300 m. Artimiausi visuomeninės paskirties objektai nutolę pietryčių kryptimi apie 3 km - Bendro ugdymo mokykla (Mažeikių r. Balėnų pagrindinė mokykla), šiaurės vakarų kryptimi, apie 3,4 km nutolusi Šerkšnėnų seniūnija ir Mažeikių rajono Šerkšnėnų mokykla (daugiafunkcinis centras). Artimiausias nuo PŪV teritorijos gyvenamosios paskirties žemės sklypas

yra mažaaukščių gyvenamųjų namų statybos žemės sklypas adresu Tirkšlių g. 135, nutolęs apie 360 m vakarų kryptimi. Artimiausias registruotas gyvenamasis namas žemės ūkio paskirties teritorijoje yra vieno buto pastatas adresu Tirkšlių g. 187, nuo PŪV vietos nutolęs apie 323 m rytų kryptimi.

PŪV gretimybėje, rytinėje sklypo pusėje – transformatorinė. Kitų inžinerinių tinklų teritorijoje nėra. Artimiausia Tirkšlių požeminio vandens vandenvietė yra Tirkšlių mstl. ir nutolusi apie 5,5 km nuo PŪV teritorijos šiaurės kryptimi. Pagal Mažeikių rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialųjį planą, PŪV priskiriama individualaus vandens išgavimo ir nuotekų šalinimo teritorijoms.

Lietuvos kraštovaizdžio vizualinės struktūros žemėlapyje vertinama teritorija vertikaliai saskaidyta (erdviniu despektišku) priskiriama neišreikštai vertikaliajai saskaidai – tai lyguminis kraštovaizdis su 1 lygmens videotopais. Horizontaliajai saskaidai (erdviniu atvirumu) teritorija yra artima vyraujančių pusiau atvirų didžiąja dalimi apžvelgiamų erdvių kraštovaizdžiui. Teritorijoje kraštovaizdžio erdvinė struktūra neturi išreikštų dominantų. Ši struktūra (V0H2-d) tarp vertingiausių estetiniu požiūriu Lietuvos kraštovaizdžio vizualinių struktūrų nepatenka.

Pagal Bendrojo plano kraštovaizdžio tvarkymo, rekreacijos ir turizmo brėžinį PŪV teritorija nepatenka į gamtinio karkaso, saugomas teritorijas. Saugomų rūšių informacinės sistemos duomenimis (SRIS) teritorijoje ir gretimybėse nėra aptikta radaviečių ir augaviečių. Miško teritorija pietvakarių kryptimi nutolusi ~304 m. Pagal Lietuvos Respublikos upių, ežerų ir tvenkinių kadastro duomenis artimiausia upė Balėnupio. Nuo PŪV teritorijos nutolusi ~311 m rytų kryptimi.

Detali informacija apie vietą ir ūkinę veiklą dėl biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo pateikiama Informacijoje atrankai dėl PAV ir skelbiama www.gamta.lt ↔ poveikio aplinkai vertinimas ↔ Informacija apie planuojamos ūkinės veiklos PAV atrankos išvadas 2017 m (toliau – Atrankos dokumentai).

5. Planuojamos ūkinės veiklos aprašymas: UAB „KERTEX energija“ planuoja kompostuoti biologiškai skaidžias atliekas. Komposto gamybai naudojamos *biologiškai skaidžios organinės atliekos* - maisto atliekos (šaldyti ir kiti maisto produktai su pasibaigusiu galiojimo terminu, maisto atliekos iš viešojo maitinimo įstaigų, plovimo, valymo ir nuotekų dumblas), ir *biologiškai skaidžios struktūrinės medžiagos* (medžio žievė, šiaudai, lapai, šakos, medinės ir popierinės pakuotės ir kitos, tinkamos kompostuoti atliekos). Planuojami du technologiniai biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo procesai: kompostavimas aikštelėje ir kompostavimas naujai pastatytame pastate. Trumpi planuojamų technologijų aprašymai:

1. Kompostavimo aikštelėje (toliau – Aikštelė) numatoma kompostuoti žaliąsias atliekas (šakos, žolė, medžių, krūmų lapai, gėlės), natūralias nepavojingas žemės ūkio, daržininkystės, sodininkystės atliekas/medžiagas (šiaudai, bulvienojai), perdirbti netinkamą popierių (išskyrus spaudos leidinius), nepavojingąsias medienos (pakuotės) atliekas. Atliekas į Aikštelę galės pristatyti ir juridiniai, ir fiziniai asmenys. Aikštelėje planuojama įrengti 5 zonas: atliekų priėmimo (2094 m²), atliekų paruošimo kompostavimui (3777 m²), kompostavimo (4578 m²), komposto brandinimo zonas (2352 m²), komposto sandėliavimo (2311 m²) (*zonos nurodytos informacijos atrankai dokumento 18 psl.*) Lapai, žalia žolė, šakos ir kitos kompostuojamos nepavojingos atliekos komposto paruošimo zonoje surūšiuojamos ir kraunamos atskirai. Suskirstytos pagal rūšis kompostavimui ruošiamos atliekos bus sukrautos į kūgius ir, jei reikia, prislėgtos arba uždengtos, kad jų nenešiotų vėjas. Ruošiant kompostą, pjuvenos ar kitos medienos drožlės, prieš maišant su kitomis atliekomis, bus uždengtos polietileno plėvele, apsaugant nuo lietaus bei vėjo poveikio. Stambios medienos atliekos, kurios bus smulkinamos smulkintuvu, sukraunamos taip, kad patogų būtų prie jų privažiuoti ir pakrauti į smulkintuvo bunkerį. Atliekų paruošimo kompostavimo zonoje medienos atliekos maišomos su žole. Kompostuojant lapus, jie bus maišomi su medienos ir žolės atliekomis. Kompostuojant vien tik sausus lapus, jie bus sulaistomi (1 m³ lapų reikia apie 76 litrų vandens arba komposto sunkos). Ruošiant kompostą, bus tinkamai parinkta kompostuojamos masės sudėtis, kurios pagrindinis parametras yra anglies ir azoto santykis (C:N). Medienos atliekos prieš kompostavimą susmulkinamos. Medienos atliekų pakrovimui į smulkintuvo bunkerį bus naudojamas pakrovėjas su priekiniu kaušu ar šakėmis. Pakrovėjas su kaušu stumdys ir maišys

kompostuojamas atliekas. Šis kompostavimas technologinis procesas bus vykdomas atviruose kaupuose, kurio privalumas yra technologinio proceso paprastumas ir pigumas. Atliekų kompostavimas atviruose kaupuose, priklausomai nuo gamtinių sąlygų ir technologinio proceso, užtruks nuo 3 mėnesių iki 6 mėnesių. Procesą sąlygos sezoniškumas. Komposto kaupai formuojami pagal pagrindinį reikalavimą – kaupo plotis bus du kartus didesnis už kaupo aukštį. Tokiu būdu suformuotų kaupų vidinė dalis bus apsaugota nuo išorės sąlygų ir kompostavimosi procesas nesustos net ir šaltojo sezono metu. Kaupo šlaitų koeficientas 1:1,2, siekiant išvengti didesnių išplovimų lietaus metu. Kaupo viršus užapvalinamas, kad lyjant lietaus vanduo nepermerktų kaupo, taip atšaldydamas kaupą ir pažeisdamas vykstančius biodegradacijos procesus, o vanduo nubėgtų paviršiumi. Sausuoju vasaros periodu norint, kad lietaus metu patektų kiek galima daugiau vandens į atliekų kaupą, jo viršus bus suformuotas plokščias. Taip lietaus vanduo pateks tiesiai į atliekų kaupą ir nereikės papildomai drėkinti. Tokiu būdu bus išvengta kaupo perdžiūvimo ir papildomo laistymo. Planuojami kaupo parametrai: aukštis 1.2-1.5 m, plotis 2.5-3.0 m (užapvalintas 0.6-1.0 m), ilgis >3.5 m. Aikštelės kompostavimo (4578 m²) zonoje planuojama suformuoti 9 kaupus, tai užims 2475 m² šios zonos ploto. Didžiausias vienu metu laikomas atliekų kiekis - 3500 t, bendras Aikštelės projektinis pajėgumas – 5000 t žaliųjų atliekų per metus. Kompostas bus vartomas vieną kartą per mėnesį. Vienas iš pagrindinių kompostavimo technologinių procesų užtikrinimo faktorių yra drėgmė. Kompostuojant atliekas drėgmės kiekis turės būti 40-65 %, jei drėgmės sumažės iki 40 %, bus reikalingas kaupų laistymas. Prasidėjus kompostavimo procesui, komposto kaupuose proceso pradžioje temperatūra pakyla iki 35⁰ C (mezofilinė stadija), vėliau iki 50-70⁰ C (termofilinė stadija). Temperatūra laikosi apie tris savaites. Temperatūra ir drėgmė komposto kaupuose matuojama rankiniu būdu kiekvieną dieną. Kaupų laistymui pirmiausia bus naudojamos rezervuare surinktos paviršinės nuotekos ir sunka. Iš talpos nuotekų siurblinė laistymo tinklais perpumpuos ir paduos sunką ant kompostavimo kaupų. Vienam tiesiniam kaupo metrui reikia 0,3 m³ vandens. Suformavus komposto kaupą Aikštelėje, bus parengta informacinė lentelė, kurioje bus nurodoma kompostavimo pradžia. Prieš gaunant galutinį produktą, kompostas išsijojamas ir perkeliamas į komposto brandinimo zoną. Komposto sijojimas vyksta su mobiliu sijojimo agregatu. Komposto sijojimo metu išrūšiuojamos dar nesusikompostavusios stambios atliekos, kurios gražinamos į komposto paruošimo zoną ir maišomos su naujomis atliekomis. Išsijotas kompostas kraunamas į komposto brandinimo kaupą, kur kompostas stabilizuojasi. Paruošto brandinti komposto tūris sumažėja per pusę, lyginant su pradine žaliava. Planuojama, kad komposto brandinimas užtruks ne mažiau kaip 30 dienų. Paruoštas kompostas sandėliavimui sukraunamas į vieną didelį kaupą komposto sandėliavimo zonoje. Komposto tyrimai bus atliekami pabaigus kompostavimo procesą. Tiriama kiekviena komposto partija po brandinimo proceso t.y. 400 t. Pilną komposto partijos kokybės vertinimą atlieka sertifikuota laboratorija. Įvertinus tai, kad kompostavimas vyks apie 3-4 mėnesius, kompostuojamų atliekų tūris per vieną ciklą bus 1515 m³ komposto. Perduodant kompostą naudotojams, Įmonė paruoš pagaminto komposto kokybės sertifikatą (*komposto tyrimų parametrai nurodyti Atrankos dokumente 14 psl.*) pagal parengtą sertifikavimo procedūrą. Susidarantis filtratas bus kaupiamas ir panaudojamas komposto kaupų drėkinimui. Susidariusio filtrato kiekis įvertinamas kaip paviršinių (lietaus) nuotekų kiekis nuo asfaltuotos teritorijos dalies, kurioje vyksta žaliųjų atliekų kompostavimas, brandinimas ir saugojimas. Preliminarus nuo komposto susidarancio filtrato kiekis 3083 m³/m, kuris bus panaudojamas komposto drėkinimui. Nuotekų surinkimui įrengiama filtrato (lietaus) kaupimo talpa ir siurblio pagalba drėkinami komposto kaupai. Buitinės nuotekos (0,5 m³/p) bus surenkamos ir valomos vietiniuose buitinių nuotekų valymo įrenginiuose.

2. Antrame (2) technologiniame procese 2200 m² rekonstruotame uždareme pastate Įmonė planuoja kompostuoti bioskaidžias organines atliekas - viešojo maitinimo, mažmeninės prekybos įstaigų ir virtuvės maisto atliekos (šaldyti ir kiti maisto produktai su pasibaigusiu galiojimo terminu), plovimo, valymo dumblas, gyvūninės kilmės atliekos (gyvūnų maisto gamybos produktai, šalutiniai gyvūninės kilmės produktai) taip pat bus naudojamos kompostavimo procese ir bioskaidžios struktūrinės (žaliosios atliekos, medinės, popierinės pakuotės) atliekos, kurias numatyta maišyti su bioskaidžiomis organinėmis atliekomis. Sumaišymo santykis: 30% bioskaidžių

organinių atliekų ir 70% bioskaidžių struktūrinių medžiagų. Uždarame pastate bus įrengtos betoninės grindys su hidroizoliacija, oro padavimo į kaupus sistema, komposto sunkos surinkimo sistema. Kompostavimui skirtame pastate planuojamos įrengti šios zonos: bioskaidžių atliekų priėmimo zona; bioskaidžių organinių ir bioskaidžių struktūrinių atliekų paruošimo zona; kompostavimo zona; komposto sijojimo zona, komposto brandinimo zona. Šiame technologiniame procese pagaminto komposto laikymo zona bus įrengta Aikštelėje. Suformavus pagaminto komposto laikymo kaupus Aikštelėje, bus parengta informacinė lentelė, kurioje bus nurodoma pagaminto komposto rūšies pavadinimas (iš ko buvo pagamintas kompostas), kiekis, data. Bioskaidžių atliekų priėmimo zonoje (pastate) atliekos iškraunamos. Tara, kurioje buvo atvežtos atliekos, išplaunama ir dezinfekuojama, panaudojant biocidą. Kompostavimo zonoje yra formuojami kaupai, kuriuos suformavus, uždengiama membrana (GORE® COVER), kuri sumažina daugiau nei 20 kartų nemalonius kvapus ir amoniako emisijas į aplinkos orą. Speciali membrana atlieka fizinio barjero funkciją dujinėms medžiagoms. Ant vidinės membranos pusės formuojasi kondensatas. Šio proceso metu dujinės medžiagos tirpsta jame ir nukritusios žemyn toliau apdorojamos mikroorganizmų komposto kaupe, tuo sukeldamas kvapų ir kitų dujinių medžiagų (amoniako) slopinimą. Membrana garantuoja pakankamą kompostavimo procesui reikalingą drėgmę – ypač tose vietose, kur kompostuojamos atliekos yra pernelyg sausos. Mikroporėta membrana užtikrina, kad jokie mikroorganizmai negali pro ją praeiti. Specialus audinys bei tinkamai reguliuojamas oro padavimo slėgis, užtikrina, kad ir žiemos metu komposto kaupe yra išlaikoma pakankama ir tolygiai paskirstyta temperatūra, dėl ko yra sunaikinami visi patogeniniai mikroorganizmai visoje komposto krūvoje. Uždengus komposto kaupą, specialios dangos kraštai prispaudžiami. Suformavus komposto kaupus, įdedami deguonies/temperatūriniai davikliai, įjungiamas oro padavimas į kaupus. *Technologinė kompostavimo įranga nurodyta Atrankos dokumento 19 psl.* Viso kompostavimo proceso metu vykdoma stebėseną. Tam, kad užtikrinti komposto kokybę bei saugų panaudojimą (kad jame neliktų jokių patogeninių mikroorganizmų), bioskaidžiams atliekoms privalomas dezinfekavimas, kuris atliekamas atliekas laikant 70°C temperatūroje ne mažiau kaip 1 savaitę. Suformavus komposto kaupus, įdedami deguonies/temperatūriniai davikliai, įjungiamas oro padavimas į kaupus. Oro padavimui į kaupus įrengiamos oraputės bei perforuoti vamzdynai. Temperatūra komposte kaupe pakeliama iki 70 laipsnių. Komposto kaupe įrengti temperatūros matuokliai nuolatos fiksuoja komposto kaupo temperatūrą ir nepertraukiamai siunčia šiuos duomenis į kompiuterį. Kompiuteryje šie duomenys yra apdorojami ir saugomi. Kompiuterio pagalba valdomas oro tiekimas į kaupus vidutinio slėgio oro padavimo kanalais (vamzdžiais), tokiu būdu kaupuose palaikant reikiamą temperatūrinį režimą. Aktyvus kompostavimas vykdomas iki 30 dienų. Iš kiekvieno kaupo po aktyvaus kompostavimo gautas substratas bus sijojamas ir brandinamas rekonstruotame pastate. Brandinimo procesas vyksta apie 3 mėn. Kompostavimo (2200 m²) zonoje planuojama suformuoti 4 kaupus. Didžiausias vienu metu laikomas atliekų kiekis - 1000 t, bendras projektinis pajėgumas iki 2000 t/m. Subrandintas stabilus kompostas tinkamas naudojimui laikomas komposto sandėliavimo Aikštelėje, atskirai nuo 1 technologiniame procese gauto komposto, pažymint informaciją lentelėse prie suformuotų kaupų. Paruoštam kompostui yra parengiamas komposto sertifikatas. Komposto tyrimai atliekami pabaigus kompostavimo procesą. Pilną komposto kaupo kokybės vertinimą atlieka sertifikuota laboratorija. Kompostas laikomas paruoštu ir tinkamu naudojimui, kai atitinka teisės aktuose nustatytus parametrus. *Parametų duomenys pateikiami Atrankos dokumento 19-20 psl.* Perduodant kompostą naudotojams, įmonė paruoš ir išduos pagaminto komposto kokybės pažymėjimą, kuriame bus nurodyta: išduoto komposto kiekis, atliekų, iš kurių buvo pagamintas kompostas rūšys, komposto gaminimo ir apdorojimo technologijos, sausųjų medžiagų kiekis, organinių medžiagų kiekis, pH, bendrojo azoto ir bendrojo fosforo kiekiai. Jei komposte buvo naudojamas nuotekų dumblas, sertifikate turi būti nurodomos sunkiųjų metalų (Pb, Cd, Cr, Cu, Ni, Zn, Hg) koncentracijos (mg/kg sausųjų medžiagų).

Biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aikštelėje susidarančių emisijų skaičiavimai atlikti atskirai. Amoniako emisijos nustatomos vadovaujantis Tarptautinio aplinkos oro teršalų

emisijų vadovu „EMEP/EEA Air pollution emission inventory guidebook – 2016 / Biological treatment of waste - Composting“. Kompostuojant bioskaidžias atliekas susidaro 66 g amoniako (NH₃) iš tonos atliekų per metus. Amoniako emisija per metus būtų lygi: 66 x 3500 t = 1,55 t. Momentinė NH₃ emisija apskaičiuojama vertinant, kad tarša vyksta ištisus metus: 1,55 x 10³ / (8760 x 3600) = 0,00075g/s. Lakiųjų organinių junginių emisijos nustatomos remiantis „Air Emissions Inventory Improvement Program (EIIP)“ ir dokumentu „Calculation Sheet for estimating emissions from Composting“. $EM = G \cdot EF \times 3480$,t/metus; kur: EM – metinė amoniako emisija, t; G – metinis sukompustuotų atliekų kiekis, t; EF – LOJ emisijos koeficientas, kuris pateiktas „Air Emissions Inventory Improvement Program (EIIP)“ ir yra lygus 3,76. $EMLOJ = 3,76 \times 2300 = 8,84$ t/m. Momentinė emisija apskaičiuojama vertinant, kad tarša vyksta ištisus metus: $LOJ=8,84$ t/m: 8760x3600 = 0,00000003 g/s. Oro tarša iš stacionarių taršos šaltinių kitose veiklose nenumatoma.

PŪV skleidžiami kvapai atitinka Lietuvos higienos normos HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“ ir Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklių reikalavimus, nes PŪV veiklos metu kvapų išsiskyrimas bus tik komposto maišymo metu ir lokalinis, kadangi atviroje kompostavimo Aikštelėje kompostuojamos tik žaliosios atliekos. Bioskaidžios organinės atliekos - viešojo maitinimo, mažmeninės prekybos įstaigų ir virtuvės maisto atliekos (šaldyti ir kiti maisto produktai su pasibaigusiu galiojimo terminu), plovimo, valymo dumblas, gyvūninės kilmės atliekos (gyvūnų maisto gamybos produktai, šalutiniai gyvūninės kilmės produktai), sumaišytos su struktūrine medžiaga bus kompostuojamos uždaramame pastate ir komposto kaupai uždengiami specialia plėvele, todėl poveikio aplinkos komponentams dėl kvapų neturėtų būti. Suskaičiuota kvapo koncentracija sklypo ribose siekia 2,9 UOE/m³, toliau kvapo koncentracija mažėja iki 0,4 UOE/m³ ir neviršija leidžiamos ribinės vertės - 8 UOE/m³. PŪV kvapų sklaida pateikta Atrankos dokumento 26 psl. ir priede.

Didžiausias automobilių skaičius 6 atvykstantys kroviniai automobiliai per dieną, per valandą 2 automobiliai bei teritorijoje esantys triukšmo šaltiniai: krautuvai, smulkintuvai. Pagal Lietuvos higienos normą HN 33:2011 gyvenamųjų ir visuomeninių paskirties pastatų aplinkoje maksimalus leistinas triukšmo lygis dėl transporto darbo valandomis (6-18) yra 70 dBA, o leistinas ekvivalentinis garso lygis yra 65 dBA. Artimiausia gyvenamoji aplinka yra už 323 -360 m nuo PŪV veiklos, pagal triukšmo, patenkančio į patalpas skaičiavimus ir atliktą įvertinimą pagal atstumą nuo garso šaltinio, kuris yra už 323 m, triukšmo lygis bus 62 dBA, daroma išvada, kad triukšmo lygis neviršija reglamentuojamų ribinių verčių (fizinės taršos susidarymas pateikiamas Atrankos dokumento 29-31 psl).

Planuojama, kad technologinių proceso metu bus sunaudojama ~10000 kW elektros energijos.

5¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas: žemės sklypas ir planuojamos ūkinės veiklos teritorija nepatenka į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas. Artimiausia „Natura 2000“ teritorija – *Ventos upės slėnis (paukščių apsaugai svarbi teritorija)* apie 8 km, todėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio reikšmingumo „Natura 2000“ teritorijai nustatymas netikslingas.

6. Pastabos, pasiūlymai:

- 6.1. Ūkinė veikla galima tik turint taršos leidimą su jame nustatytais sąlygomis.
- 6.2. Rengiant paraišką taršos leidimui gauti privalo būti nurodyti didžiausi vienu metu laikomi priėmimo, kompostavimo, sijojimo, brandinimo procesuose atliekų kiekiai ir komposto kiekiai, kurie neturi viršyti atrankos išvadoje nurodytus didžiausius vienu metu laikomus atliekų kiekius, bendrus projektinius pajėgumus atskiruose (2) technologiniuose procesuose.
- 6.3. Planuojami (nurodyti) technologiniuose procesuose atliekų, komposto kiekiai negali viršyti veiktavietėje nurodytų atskirų procesų zonų talpų.
- 6.4. Kaupų formavimo, atidengimo, sijojimo metu, siekiant sumažinti oro teršalų pasklidimo į aplinkos orą, naudoti probiotikų išpurškimo patrankas, juos išpurškiant šalto rūko generatoriumi ir taip neutralizuojant momentinį kvapų pasklidimą.

6.5. Biocido panaudojimas, sandėliavimas, apskaita ir atliekų tvarkymas privalo būti vykdomas vadovaujantis saugos duomenų lapo reikalavimais.

6.6. Perduodant kompostą naudotojams, Įmonė turi paruošti pagaminto komposto kokybės sertifikatą, pagal patvirtintą vidinę tvarką ir standartą, komposto kaupimo kokybės vertinimą privalo atlikti sertifikuota laboratorija

6.7. Vykdomos veiklos metu paaiškėjus, kad daromas didesnis poveikis aplinkai už informacijoje atrankos išvadai pateiktus arba teisės aktuose nustatytus rodiklius, veiklos vykdytojas privalės nedelsiant taikyti papildomas poveikį aplinkai mažinančias priemones.

6.8. Apie priimtą atrankos išvadą užsakovas ar PAV dokumentų rengėjas, gavęs atrankos išvadą, per 10 darbo dienų turi pranešti visuomenei, paskelbdamas visuomenei informaciją vadovaudamasis Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 „Dėl visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Tvarkos aprašas), nustatyta tvarka. Teikiant informaciją visuomenei apie atrankos išvadą dėl poveikio aplinkai vertinimo nurodyti, kad išsamiau susipažinti su informacija apie planuojamą ūkinę veiklą galima Aplinkos apsaugos agentūros Poveikio aplinkai vertinimo departamento Šiaulių skyriuje, Tilžės g. 198, Šiauliai.

7. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant išvadą:

7.1. Biologiškai skaidžių atliekų kompostavimas bus vykdomas taip, kad būtų išvengiama neigiamo poveikio, t.y. kvapų susidarymo. Veikla bus vykdoma uždareme rekonstruotame pastate bioskaidžias atliekas uždengiant specialia GORE plėvele, kuri neleidžia skliti kvapams, palaiko tinkamą drėgmę. Kaupų formavimo, atidengimo, sijojimo metu, siekiant sumažinti oro teršalų pasklidimo į aplinkos orą, numatoma naudoti probiotikų išpurškimo patrankas, juos išpurškiant šalto rūko generatoriumi ir taip neutralizuojant momentinį kvapų pasklidimą, pvz. kaupų atidengimo metu arba nustačius atitinkamus parametrus neutralizuojami pastovūs pvz. komposto sijojimo metu susidarantys kvapai. Kaupų formavimo metu bei pradėjus sijojimą, kaupų atidengimas ir uždengimas vykdomas palaipsniui (esant tinkamoms oro sąlygoms), taip siekiant išvengti kvapų susidarymo.

7.2. Planuojami biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo technologiniai procesai Aikštelėje ir rekonstruotame pastate atitinka Biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo, anaerobinio apdorojimo aplinkosauginius reikalavimus.

7.3. PŪV teritorija nepatenka į požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonas, juostas, sektorius, vandenvietė yra pakankamu 5,5 km atstumu nuo PŪV vietos, todėl poveikio požeminio vandens kokybei nebus, o biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aikštelės įrengimas neprieštarauja Specialiosioms žemės ir miško naudojimo sąlygoms bei biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo, anaerobinio apdorojimo aplinkosauginiams reikalavimams.

7.4. Pagal atliktus paskaičiavimus, PŪV metu į aplinkos orą bus išskiriami teršalai (amoniakas), tačiau aplinkos oro tarša neviršys teisės aktais nustatytų ribinių verčių, todėl poveikio aplinkos orui planuojama ūkinė veikla nesukels. Kompostuojant bioskaidžias atliekas susidaro 66 g amoniako (NH₃) iš tonos atliekų per metus. Tokiu būdu amoniako emisija per metus būtų lygi 1,55 t. Bioskaidžių organinių atliekų kompostavimui bus pastatytas pastatas, o komposto kaupai pastate bus uždengiami specialia plėvele, kuri neleidžia kvapams prasiskverbti į aplinką, todėl tarša į aplinkos orą bus minimali.

7.5. Pagal pateiktą kvapų sklaidos žemėlapi artimiausi gyvenamieji namai nepatenka į kvapo sklaidos zonos ribas, todėl poveikio gyventojams ir žmonių sveikatai dėl PŪV nebus. Bioskaidžios organinės atliekos, sumaišytos su struktūrine medžiaga, kompostuojamos uždareme pastate, o komposto kaupai uždengiami specialia plėvele. Suskaičiuota kvapo koncentracija sklypo ribose siekia 2,9 UOE/m³, toliau kvapo koncentracija mažėja iki 0,4 UOE/m³ ir neviršija leidžiamos ribinės vertės - 8 UOE/m³. Kvapo sklaida skaičiuota nuo visų taršos šaltinių, kuriuose bus kompostuojamos bioskaidžios atliekos abiejuose technologiniame procese.

7.6. Nuotekų dumblas, kuris bus naudojamas komposto gamybai technologiniame procese bus kompostuojamas tik pastate, maišant su kitomis biologiškai skaidžiomis atliekomis, todėl šis technologinis procesas neigiamo poveikio aplinkos orui, gyventojų sveikatai nesukels.

7.7. Paskaičiuotas susidaręs filtrato kiekis įvertinamas kaip paviršinių (lietaus) nuotekų kiekis nuo asfaltuotos teritorijos dalies, kurioje vyksta žaliųjų atliekų kompostavimas bei šio komposto brandinimas ir saugojimas. Bioskaidžių atliekų kompostavimo procesuose susidarantis filtratas bus kaupiamas talpoje ir panaudojamas komposto kaupų drėkinimui, todėl poveikio paviršinio vandens kokybei dėl susidarančio nedidelio nuotekų kiekio ir jo panaudojimo nebus.

7.8. Kadangi PŪV teritorija ir gretimybės nepasižymi estetinėmis, nekilnojamosiomis kultūros vertybėmis, rekreaciniais ištekliais, saugomomis teritorijomis, todėl poveikio šiems aplinkos komponentams nebus.

7.9. Žemės naudojimo paskirtis ir naudojimo būdas bei pobūdis atitinka Žemės naudojimo būdų turinio aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005-01-20 Nr. 3D-37/D1-40 „Dėl Žemės naudojimo būdų turinio aprašo patvirtinimo“ reikalavimus atliekų naudojimui, atliekų paruošimui naudoti ar šalinti, atliekų surinkimui ir atliekų laikymui (naudoti skirtų atliekų laikymo ne ilgiau kaip 3 metus, šalinti skirtų atliekų laikymo ne ilgiau kaip 1 metus) statiniams ir (ar) įrenginiams.

8. Priimta atrankos išvada – atsižvelgiant į išdėstytus motyvus, ir, įgyvendinus 6 punkte nurodytas pastabas, bei pateiktą informaciją atrankai dėl poveikio aplinkai vertinimo, ir, vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 6 dalimi, priimama atrankos išvada – UAB „KERTEX energija biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aikštelės įrengimui poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

Ši atrankos išvada galioja 3 metus nuo jos viešo paskelbimo dienos. Užsakovas ar poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas per 10 darbo dienų turi pranešti visuomenei apie priimtą atrankos išvadą Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos apraše nustatyta tvarka. Apie pranešimo paskelbimą tvarkos apraše nurodytose visuomenės informavimo priemonėse užsakovas ar poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas turi informuoti Aplinkos apsaugos agentūrą, kartu pridėdam laikraščių, kuriuose skelbtas pranešimas kopijas ir pranešimo, skelbto savivaldybės (seniūnijos) lentoje, kopiją su savivaldybės (seniūnijos) informacine žyma apie paskelbimą.

Šis sprendimas gali būti persvarstomas Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nustatyta tvarka - suinteresuota visuomenė per 20 darbo dienų nuo atrankos išvados paskelbimo dienos turi teisę teikti atsakingai institucijai, šiuo atveju Aplinkos apsaugos agentūrai, pasiūlymus persvarstyti atrankos išvadą, kiti poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyviai: planuojamos ūkinės veiklos subjektai per 10 darbo dienų nuo atrankos išvados gavimo dienos turi teisę pateikti atsakingai institucijai motyvuotą prašymą persvarstyti atrankos išvadą arba skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius), per vieną mėnesį nuo jo gavimo dienos Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Direktorius įgaliota,
Poveikio aplinkai vertinimo departamento
direktorė

Justina Černienė

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS

2017 m. spalio 16 d. atrankos išvados Nr. (28.6)-A4- 10623

ADRESATŲ SĄRAŠAS

1. Mažeikių rajono savivaldybei, el. p. savivaldybe@mazeikiai.lt
2. Nacionaliniam visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Telšių departamentui, el. p. telsiai@nvsc.lt
3. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Telšių teritoriniam padaliniui; el. p. telsiai@heritage.lt
4. Telšių apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai el. p. telsiai.pgv@vpgt.lt
5. Dr. Daliai Janeliauskienei, el. p. dalia.janeliauskiene@gmail.com

Kopija:

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentui, K. M. Čiurlionio g. 3, Šiauliai; el. p. srd@srd.am.lt